

OVE RASMUSSEN:

Året, der gik

Arbejdet med Jysk Ordbog har i årets sidste halvdel været centreret omkring redaktionen, idet supplerings af samlingerne nu kun foretages i begrænset omfang. Alligevel har ordbogssamlingen haft en tilvækst på ca. 26.000 kartotekssedler. En stor del af disse (ca. 11.500) hidrører fra optegnelser ved cand.mag. Per Østergaard, der var ansat i jobtilbud ved instituttet i tiden 1. september 1984 til 31. marts 1985; det drejer sig om optegnelser i god lydskrift fra Skivholme sogn (15 km. nord-vest for Århus). Resten af tilvæksten stammer hovedsagelig fra udskrift af besvarede spørgelister og supplerende oplysninger indsendt af vore meddelere og andre interesserede fra nær og fjern. Så langt borte fra som USA har vi modtaget ordlister fra en dansk-amerikaner, civilingeniør Chr. Ostergaard, født 1893 på en gård i Handrup ved Vestervig i Thy; skønt han forlod hjemsoget allerede som 14-årig, har han bevaret en ganske sikker erindring om dialekten og optegnet mange af dens specielle udtryk.

I takt med redaktionen har vi også i år bl.a. ved hjælp af langtidsledige cand.mag'er og kontorister fremstillet en række dialektgeografiske kort på grundlag af spørgelistebesvarelser; sådanne kort vil i mange tilfælde komme til at indgå i ordbogen, i andre tilfælde frembyder de et godt grundlag for beskrivelsen af de dialektale træks udbredelse.

Som nævnt i beretningen sidste år var der her og der opstået huller i meddelernettet; hjulpet af bl.a. omsorgsassistenten og gennem omtale i lokalaviser er det nu lykkedes os at få god dækning i Sydvestsyssel, Himmerland, Østjylland mellem Hobro og Vejle, det vestlige Sønderjylland samt Sydslesvig. Herved er antallet af meddelere forøget fra ca. 425 til ca. 550.

Vi vil gerne takke meddelerne og andre bidragydere for hjælpen i det forløbne år.

Som nævnt har vi i den sidste del af året kunnet bruge hovedparten af vore kræfter på ordbogsredaktionen; dels er som nævnt suppleringen af samlingerne nu beskeden, dels er vi efter mange overvejelser og forarbejder nået frem til redaktionsprincipper, der efter vort skøn skulle gøre ordbogen lettilgængelig for brede brugerkredse. Det har været opmuntrende at konstatere, at redaktionsarbejdet med redaktørernes voksende erfaring og fortrolighed med de vedtagne principper kan skride hurtigere fremad, end vi hidtil har turdet håbe. Efter de seneste erfaringer skønnes en redaktør på et år at kunne behandle et grundmateriale på omkring 35.000 kartotekesedler. Der er grund til at tro, at tempoet ville blive øget yderligere, hvis der kunne sikres yderligere sekretærhjælp, og hvis faste ansættelser kunne afløse fondslønnede ansættelser af kortere og længere varighed; herved kunne den tid, der nu må anvendes til udfærdigelse af ansøgninger, administration af bevillinger etc. i stedet bruges til redaktion.

I årets løb er arbejdet med ordlisten (jf. *Ord & Sag* 3 s. 8 ff.) ført videre, og der er udarbejdet en ajourført, edb-lagret fortegnelse over ordbogens kilder (*Jysk Ordbog. Kildefortegnelse*. 101 sider). Begge arbejder betyder en lettelse for ordbogsredaktionen.

I en artikel i *Forskningen & Samfundet* i januar 1985 havde vi lejlighed til at give en kort redegørelse for ordbogsarbejdet og de vanskelige bevillingsmæssige forhold. Artiklen gav anledning til megen omtale i medierne og til mange opmuntrende tilkendegivelser. Det samme var tilfældet, da det lidt senere på året blev klart, at de jyske amtskommuner ikke mere ville forlænge en midlertidig støtte. Men selv om lokalpolitikere fra næsten alle partier har udtrykt sympati for vort arbejde, mente man, at det på længere sigt måtte være en statsopgave at finansiere ordbogsarbejdet.

På denne baggrund rettede ordbogsredaktionen i marts måned henvendelse til undervisningsministeren med anmodning om, at ordbogsarbejdet blev optaget på finansloven. Vor henvendelse er i skrivende stund endnu ikke blevet besvaret, men vi håber fortsat på en positiv reaktion.

I kraft af nedenstående fondsbevillinger etc. har det imidlertid været muligt at fastholde et uændret aktivitetsniveau i 1985:

Statens humanistiske Forskningsråd. Kr. 286.700 til udarbejdelse af ordliste etc.

Undervisningsministeriet, tipsmidlerne. Kr. 55.000 til ansættelse af redaktør.

Kreditforeningen Danmarks fond for særlige formål. Kr. 16.704 til sekretærhjælp.

Jyllands Kreditforenings fond. Kr. 16.704 til sekretærhjælp.

Arbejdsmarkedsnævnet for Århus amt. Kr. 100.000 til kontormedhjælp; kr. 537.600 til beskæftigelsesprojekt vedr. udnyttelse af spørge-listebesvarelser og ordning af samlinger med henblik på redaktion.

Aarhus Universitets Forskningsfond. Kr. 42.600 til ansættelse af redaktør; kr. 36.500 til ansættelse af sekretær.

Vi takker hermed for de givne bevillinger, af hvilke flere rækker ind i 1986. Hvis ordbogsarbejdet ikke i løbet af 1986 sikres en fast finansiering gennem optagelse på finansloven, håber vi på fortsat velvilje.